

Ženíjní zabezpečení při odrážení protiúderu na předmostí

V útočných operacích je překonávání vodních překážek běžným úkolem bojové činnosti vojsk a patří k nejsložitějším a nejnáročnějším fázím útočných operací.

Hlavním způsobem překonávání vodních překážek jsou násilné přechody z chodu, ve zvláštních případech násilné přechody s krátkou a zcela výjimečně s plánovitou přípravou.

Při ženíjním řešení nejde jen o vlastní zabezpečení násilného přechodu, ale vždy o celý komplex úkolů, jež úspěch násilného přechodu podmiňují, z nichž nejpodstatnější je úspěšná bojová činnost vojsk na předmostí. Boj o předmostí dává možnost vzniku situace, kdy vojska na předmostí budou nucena odrážet protizteče neb protiúderu nepřítelů, který získá dočasnou místní převahu sil v taktickém nebo i operačním měřítku. Tuto skutečnost potvrzuje řada velitelско-štábních a operačních cvičení naší armády i rozbor průběhu cvičení NATO na území NSR v posledních letech. Nejčastěji k obdobným situacím dochází v průběhu armádní útočné operace, kdy svazky 1. sledu úspěšně provedly násilný přechod vodní překážky, obsadily předmostí a protivník v této situaci vede protiúder bližšími neb hlubšími operačními zálohami s cílem zničit vojska na předmostí a znemožnit další přepravu. Svazky 1. sledu musí vyvinout maximální úsilí ke zpomalení a zastavení protiúderu nepřítelů všemi prostředky včetně ženíjních opatření. Nelze však vyloučit případ, že s ohledem k dočasné převaze sil na směru protiúderu protivníka budou nuceni vzdát se části nebo i celého předmostí. Tato možná situace si vynutí řešení řady složitých ženíjních opatření ve prospěch vojsk na předmostí, na vodní překážce i na vlastním břehu a přilehlém prostoru. Jako jednu z výrazných zvláštností může taková situace vyvolat nutnost zpětného přechodu vodní překážky vojsky, kterými byla před několika hodinami překonána násilným přechodem a její využití jako výhodné čáry k definitivnímu zastavení protiúderu vojsk nepřítelů. Vojska budou v tomto případě překonávat vodní překážky specifickým, nenacvičeným způsobem, v obrácené sestavě a pořadí. Je zřejmé, že tato fáze bojové činnosti bude rozdílná od násilného přechodu, i když cíl, co nejrychleji přepravit vojska při za-

chování maximální bojeschopnosti se nemění. Bude mít své zvláštnosti ve způsobu bojové činnosti, v taktice i technice přepravy.

V článku chci vyjádřit své názory na komplex úkolů ženijního zabezpečení, odlišnosti a zvláštnosti jejich plnění včetně překonávání vodních překážek za popsané situace.

Možné způsoby obrany řeky podle názorů armád NATO

Velení armád NATO považuje vodní toky za důležité překážky, kterých chce při organizaci bojové činnosti vojsk využít. Tyto názory se v plné míře promítají do tzv. „přední strategie“, v níž právě vodní toky tvoří určitou prostorovou kostru k jejímu uskutečnění. Tyto názory mají svůj odraz i v operační přípravě válčisti na území NSR, kdy na čarách důležitých vodních toků jako NAAB, REGNITZ, NECKAR, RÝN, plánuje obranná zařízení i v několika pásmech.

Cílem obrany řeky v armádách NATO je zastavit útok nepřítele, vhodně zvolenými jadernými údery a činností vojsk zničit část sil protivníka při přechodu řeky a na předmostí, narušit operační a bojovou sestavu vojsk, vytvořit podmínky pro získání iniciativy a přejít do útočné činnosti.

Obranu řeky mohou organizovat několika způsoby, v zásadě v závislosti na silách, které jsou pro obranu k dispozici.

Obranu mohou organizovat a hlavní síly rozmístit přímo na řece nebo v její bezprostřední blízkosti. Tento způsob je v armádách NATO doporučován v případě, má-li obránce poměrně úzké pásmo obrany a dostatek sil, je-li terén přímo u řeky ve všech směrech vhodný k organizaci obrany, není-li dostatek dopravních prostředků, neb když terén v bližší hloubce omezuje manévr jednotek. V takovém případě budují obranu podle stejných zásad jako v normálních podmínkách. Znamená to tedy, že obranu řeky dříve buduje jako obranu prostoru, zpravidla s dvěma brigádami v 1. sledu a 2. sledem na vlastním břehu.

V tomto případě organizuje bojové zajištění a přímé zajištění na odvráceném břehu. Důraz klade na ženijní budování a systém záatarasů, včetně použití jaderných min.

Častěji přichází v úvahu druhý způsob řeky, který používají v případě, že k organizaci obrany je málo sil. V tomto případě považují armády NATO za nejvhodnější řešení ponechat na řece jen minimální síly a ostatní divize (i sboru) soustředí v hloubce obrany v prostoru, který umožňuje účinné protiúderu na kterémkoli směru. Jde tedy o mobilní obranu, jejímž cílem není úporná obrana terénu, ale zničení sil protivníka vedením protiztečí neb protiúderů. Tento způsob označují jako vhodný při širokém pásmu obrany, umožňuje-li terén lepší možnosti pozorování a vedení palby protivníka z protějšího břehu, je-li terén k organizaci obrany méně výhodný a záhyb řeky obrácený k protivníkovi vytváří výhodné podmínky k obejití obrany z boků, jsou-li dobré podmínky pro rychlé přesuny, zvláště relief terénu a výkonné komunikace, k manévru silami, na kterýkoli směr. Bezprostředně u řeky budují jednotlivé opěrné body především na směrech přechodu řeky. Tyto opěrné body musí zadržet protivníka a vytvořit výhodné podmínky k vedení protiztečí a protiúderů hlavními silami. Mezery mezi opěrnými body překrývají palbou, zátarasy, hlídkami, pozorovacími a naslouchacími stanovišti. V závislosti na situaci na protějším břehu se vysílá přímé nebo bojové zajištění.

Při vedení obranného boje na řece zvlášť zdůrazňují stanovení doby pro protizteč, což má podstatně závažnější význam, než v normálních podmínkách.

Protizteč je např. podle názorů americké armády výhodné vést tehdy, je-li část sil protivníka již na vlastním břehu, část se přepravuje a zbytek ještě na protějším břehu.

Z rozboru těchto dvou základních způsobů obrany řeky armádami NATO, vzhledem ke konkrétním znalostem sil jež mohou být použity na střeoevropském válečném území a ke zkušenostem ze cvičení na území NSR, můžeme učinit závěr, že druhý způsob bude převažovat. K dokreslení chci říci, že tento způsob obrany řeky, zejména operačního významu, bude realizován za použití jaderných pozemních úderů a při aktivaci pásem jaderných minových zátarasů k vytváření hlubokých pásem jaderných minových zátarasů k vytváření hlubokých pásem závalů a pásem radiačního zamoření s cílem oddělit v operačním rámci 1. sledy od druhých sledů a tím vytvořit podmínky pro postupné ničení našich svazků 1. sledu.

K této situaci může docházet zpravidla v hloubce a to:

- a) při protiúderu bližších operačních záloh v hloubce 120—150 km, tj. při plnění BÚ armády,
- b) při protiúderu hlubších operačních záloh v hloubce 350—450 km, tj. při plnění DÚ armády.

K dosažení svých cílů vytváří nepřítel dočasnou jadernou a leteckou převahu i převahu pozemních sil. Možná situace viz schéma 1.

Obdobná situace, tak jak to dokazuje průběh řady cvičení naší armády i poznatky ze cvičení armád NATO, bude tedy dosti častá a problém obrany předmostí a přechodu vodních toků pod tlakem nepřítele nebude ojedinělý.

Organizace bojové činnosti svazků při odražení protiúderu nepřítele na předmostí

Svazky a útvary na předmostí povedou s vojsky nepřítele vedoucími protizteč nebo protiúder střetný boj se všemi jeho charakteristickými rysy. Na výhodných obranných čarách budou přecházet postupně do dočasné obrany a při tlaku nepřítele povedou odchod bojem. Cílem této činnosti je zpomalit a zastavit postup nepřítele dříve než dosáhne řeky, neb nejpozději na řece. Ke splnění tohoto cíle potřebujeme dosáhnout maximální aktivity obrany, zejména aktivní bojovou činností tankových jednotek, účinným využitím protitankových prostředků, širokým manévrem palbou i pohybem raketového vojska a dělostřelectva a vedení protiztečí na všech stupních. Zvláštní pozornost musí útvary a svazky věnovat protivzdušné obraně, protože nepřítel dočasně dosáhne vzdušné nadvlády.

Jednou ze základních podmínek úspěšného vedení bojové činnosti je účelná a účinná organizace ženiijního zabezpečení.

a) Zvláštní pozornost věnujeme zatarasování. Ke zpomalení postupu protivníka je nutné použít všech jeho forem. Neefektivnější bude v této fázi manévr zatarasy. Za předpokladu možnosti použít prostředků 3 pluků a divize, při 2 pokládách mechanizačních zatarasovacích prostředků můžeme do 3—5 hodin přehradit směry postupu protivníka do celkové kapacity 5—6 km, s pravděpodobností vyřazení 15—20 obrněných cílů. Při řešení tohoto úkolu zvláště vyniká nutnost podrobné součinnosti POZ a DPTZ. Pro řešení nenadálých situací bude účelné organizovat na postupu divize vrtulníkový POZ.

PT minové zátarasy musí pokládat i motostřelecké jednotky k ochraně zaujatých a ženiijně z části vybudovaných obranných čar v hloubce, protitankové

a dělostřelecké jednotky k ochraně svých palebných postavení a tankové osádky k ochraně palebných čar nebo zaujatých obranných rájů. Mimo pokládání výbušných minových zátarasů půjde v maximálním rozsahu o zatarasování komunikačních směrů, s důrazem na pravděpodobný směr postupu vojsk protivníka k vodní překážce. Vzhledem k časové tísní bude neefektivnější rychlé ničení komunikačních objektů, vytváření nálevek na komunikacích, úsecích s nemožností objížděk, vytváření lesních záseků trhavinami apod. Ke zvýšení účinnosti těchto překážek bude vhodné použít i kombinovaných ženijních chemických zátarasů, zejména chemické zamoření přilehlého terénu.

b) Jednotky, které odrážejí protiúder na předmostí, musí vyvinout maximální úsilí k ženijní úpravě terénu. Jednotky v dotyku budou využívat zejména reliéfu terénu, objektů a postavení vybudovaná vlastními vojsky nebo vojsky nepřítele. Ostatní jednotky, počínaje 2. sledy pluků, plukovními prvky bojové sestavy, 2. sledy divize a ostatní prvky bojové sestavy divize musí neprodleně přistoupit k budování obranných čar a postavení v hloubce. Důraz musí položit zejména na ženijní vybudování střeleckých okopů, palebných okopů pro protitankové ruční zbraně, ukrytí a ochranu velitelských stanovišť a prostředků oddílů vojskových raket. K plnění těchto úkolů plně využijeme mechanizačních prostředků pro zemní práce, zejména zákopových pluhů, radlic BTU, dozerových radlic na dělostřeleckých tahačích a zemních mechanismů ženijního vojska. Časové a výkonové možnosti jednotek budou obdobné jako ve střetném boji.

c) Důležitým úkolem v této fázi bojové činnosti bude i ženijní zabezpečení manévru vojsk, která brání předmostí. Tento úkol vyplývá z požadavku zabezpečit rychlý a vynucený manévr vlastních vojsk na ohrožené směry. Z tohoto hlediska je především potřebné řešit zřizování vlastních zátarasů tak, aby nebránily manévru vlastních vojsk. Mimo přirozených překážek bránících manévru vojsk to budou zejména poškození komunikací leteckou činností nepřítele a překážky a zátarasy způsobené poškozením terénu a terénních předmětů jadernými údery protivníka. Souhrn těchto úkolů musí zabezpečovat OZP divize a pluků. S ohledem na konkrétní situaci bude v řadě případů nezbytné rozdělit OZP na 2 skupiny a pověřovat je samostatnou činností na potřebném směru.

d) Hlavním cílem této fáze bojové činnosti i jejího ženijního zabezpečení je uchránit v maximální míře bojeschopnost vlastních sil, dosáhnout maximálního efektu v ničení vojsk nepřítele, zpomalit nebo zastavit jeho pronikání, postupně zaujmout dočasnou obranu na nepřátelském a v případě nutnosti i na vlastním břehu vodní překážky.

Organizace zpětného přechodu vodní překážky divizí

Z hlediska metodického nebude v činnosti velitele a štábu divize **podstatných rozdílů** od řešení jakékoli jiné situace. Zvláštnosti se projeví zejména v obsahu práce a v posloupnosti řešení jednotlivých oblastí bojové činnosti vojsk.

Jedním z nejpodstatnějších faktorů v tomto smyslu je správné zhodnocení situace a odhalení zámyslu protivníka, zejména směru jeho úderu, kterých přepravišť se hodlá zmocnit, které části našich vojsk na předmostí chce znemožnit odchod k přepravám, do kterého prostoru na řece a s jakým cílem použije své výsadky.

Na základě zhodnocení a ujasnění si těchto specifických otázek musí velitel divize přijmout rozhodnutí pro vedení boje a pro přepravu. Zvláštnosti je

zde zejména to, že velitel musí správně předvídat mechaniku a vývoj bojové činnosti a ve svém rozhodnutí jednoznačně stanovit, která vojska povedou boj s protivníkem a která se budou postupně přepravovat na vlastní břeh, s cílem zaujmout výhodné čáry k definitivnímu zastavení protivníka. Vojskům určeným k vedení bojové činnosti musí mimo obvyklých údajů stanovit zejména postupné obranné čáry, směry a prostory, na které položit úsilí protitankových prostředků, určit, které komunikační směry připravit k ničení a na které prostory položit důraz při zatarasování. V obou případech musí složení vojsk odpovídat potřebám a zámyslu bojové činnosti. Zvláště důležitý význam mají v této fázi bojové činnosti zálohy, zejména protitankové a ženijní.

Stejně důležité je, aby velitel divize správně stanovil způsob přepravy volných sil na vlastní břeh a vytvořil tak podmínky pro účinnou organizaci obrany s využitím vodní překážky. Musí proto stanovit místa, druhy a počet přepravišť, metodu a pořadí přepravy. Proto jedna z nejdůležitějších činností v tomto období je zpracování grafikonu pro zpětnou přepravu a doručení potřebných údajů podřízeným velitelům, aby tak byly dány předpoklady k organizované a rychlé činnosti na jednotlivých přechodech.

Zvláštní pozornost musí velitel a štáb věnovat organizaci pořádkové služby na přístupech k přepravám i na přepravištích samotných. Vzhledem k tomu, že protivník bude mít na směr protiúderu iniciativu, můžeme očekávat v důsledku jeho bojové činnosti řadu událostí, které by mohly vést k určité dezorganizaci, živelnosti i panice a tím i vážnému ohrožení přepravy. Proto musíme pořádkovou službu organizovat tak, aby zabezpečila plynulost přepravy ve stanoveném pořadí nebo při závažné změně situace a podmínek přepravy usměrnila vojska na náhradní přepraviště.

Zvýšenou péči musí velitel a štáb divize věnovat bojovému zabezpečení přepravy. Je samozřejmé, že protivník se bude snažit narušit nebo dočasně znemožnit našim vojskům přechod řeky a to zvláště úderý letectva, použitím výsadků, napadením chemickými prostředky i činností diverzních skupin, průzkumů apod. Proto musíme na hlavní přechody soustředit protivzdušnou obranu s využitím všech prostředků, v blízkosti přepravišť mít jednotky k ničení výsadků, musíme organizovat přímé bojové zajištění přepraviště, obsluha přepravišť i přepravující se vojska musí zvláště pečlivě vést chemický a radiální průzkum a být připraveny uskutečňovat přechod v protichemických ochranných prostředcích.

Zvláštnosti organizace přepravy vyplývají především ze specifiky úkolu svazku, kdy část sil zadržuje síly protivníka a část se postupně přepravuje. Toto má přímé důsledky na

- počet a druhy přepravišť,
- pořadí a posloupnost přepravy,
- manévr přepravišť a jejich postupné rušení neb ničení,
- způsob velení vojskům.

Můžeme předpokládat, že v době zahájení protizteče nebo protiúderu budou bojové sledy divize přepraveny na předmostí a ovládnou svými 1. sledy prostor do hloubky 20—25 km. Je to tedy situace 5—6 hodin po zahájení přepravy, kdy zpravidla všechny druhy přepravišť jsou již zrušeny, mimo přepravišť mostových. Z tohoto faktu také vycházíme při stanovení počtu a druhů přepravišť. Přirozenou snahou bude zachovat mostová přepraviště v dosavadním rozsahu, tedy zpravidla 2 mosty na divizi. Přívozová přepraviště zřídíme nejméně po 1 na každý pluk, v případě ohrožení neb vyřazení mostů na každý pluk

2 přepraviště. Plavidlová přepraviště ze ženižních obojživelných prostředků zřídíme po 1 na každý pluk, zvláště pro přepravu spojovacích prostředků a raněných.

Prostorové umístění přepravišť musí respektovat rozmístění vlastních vojsk a pravděpodobný směr protiúderu nepřítele. Z hlediska plného a okamžitého využití mostových přepravišť je nejvhodnější ponechat je na místě. Toto však nebude zpravidla možné bez vystavení nebezpečí jejich leteckého napadení. Přívozová přepraviště zřizujeme na bocích bojové sestavy, v krytých prostorech mimo směr protiúderu protivníka, brodová a podvodní přepraviště pro tanky v blízkosti předpokládaných prostorů odpoutání se od protivníka.

Posloupnost přepravy bude charakterizována obráceným pořadím. V první řadě přepravíme týly a divizní zálohy po mostových přepravištích, v dalších pak ty útvary, které mají za úkol zaujmout obranu na vlastním břehu. Na přívozo- vých přepravištích přepravíme postupně velitelská stanoviště, dělostřelectvo, tanky, protitankové a ženižní zálohy. V poslední fázi, v době přibližování se k řece, po převzetí palebného boje vojsky na vlastním břehu a po odpoutání se od nepřítele, přepravíme tanky na podvodních přepravištích a cbrněné transportéry na plavidlových přepravištích.

Přirozená snaha protivníka narušit přepravu bude vyžadovat široký a nepřetržitý manévr přepravními prostředky, aby byla snížena možnost jejich vyřazení činností protivníka. Předpokládáme manévr mostovými přepravišti splavením částí mostu po vodě. Při intenzivní letecké činnosti a působení dělostřelectva přejdeme na přívozovou přepravu do jiných prostorů. Při nebezpečí ztráty přepravních prostředků přepraviště zrušíme, materiál dopravíme po vodě do prostorů neohrožených vojsky protivníka a tam jej naložíme na vozidla. Do- ba zrušení přepravišť je časově závislá na vzdálenosti vojsk protivníka od řeky. Za předpokladu, že protivník dosahuje hodinového tempa postupu 3—4 km, mu- síme zahájit rozbor mostových přepravišť v době, kdy 1. sledy protivníka jsou od řeky vzdáleny 9—12 km, abychom získali potřebnou dobu pro rozbor 2—3 hodiny.

Přívozová přepraviště rušíme v době, kdy protivník je 3—4 km od řeky. Za všech okolností musíme zabezpečit zpětnou přepravu všech vojsk. Bude-li to situace vyžadovat, bude přeprava probíhat až do příchodu vojsk protivníka do bezprostřední blízkosti vodní překážky. V tomto případě bude nutné maskovat přepraviště použitím dýmu.

Tato složitá bojová činnost vyžaduje přizpůsobit i organizaci velení vojskům. Bude výhodné vytvořit jedno centrum velení pro řízení bojové činnosti vojsk, které odrážejí protiúder protivníka, druhé centrum velení pro řízení zpětné přepravy vojsk a organizaci obrany na vlastním břehu. Velení můžeme rozdě- lit mezi PVS a VS svazku.

Musíme učinit vše ke ztížení přepravy protiútočících vojsk protivníka.

Především to bude zatarasování přístupů k vodní překážce a ničení přístu- pových cest. Maximální důraz položíme na zatarasení břehů a výhodných pří- stupů k řece výbušnými a chemickými zátarasami. Zatarasit musíme po ukonče- ní brodové a podvodní přepravy i všechny brody.

Ženižní jednotky nesmí dopustit, aby vlastní přepravní prostředky i místní plavidla padla do rukou nepřítele a jestliže není dostatek času na jejich ma- névr z ohroženého prostoru, musí je zničit.

Schéma ženijních opatření k odražení protiúderu na předmostí a ženijní zabezpečení zpětného přechodu vodní překážky divizi

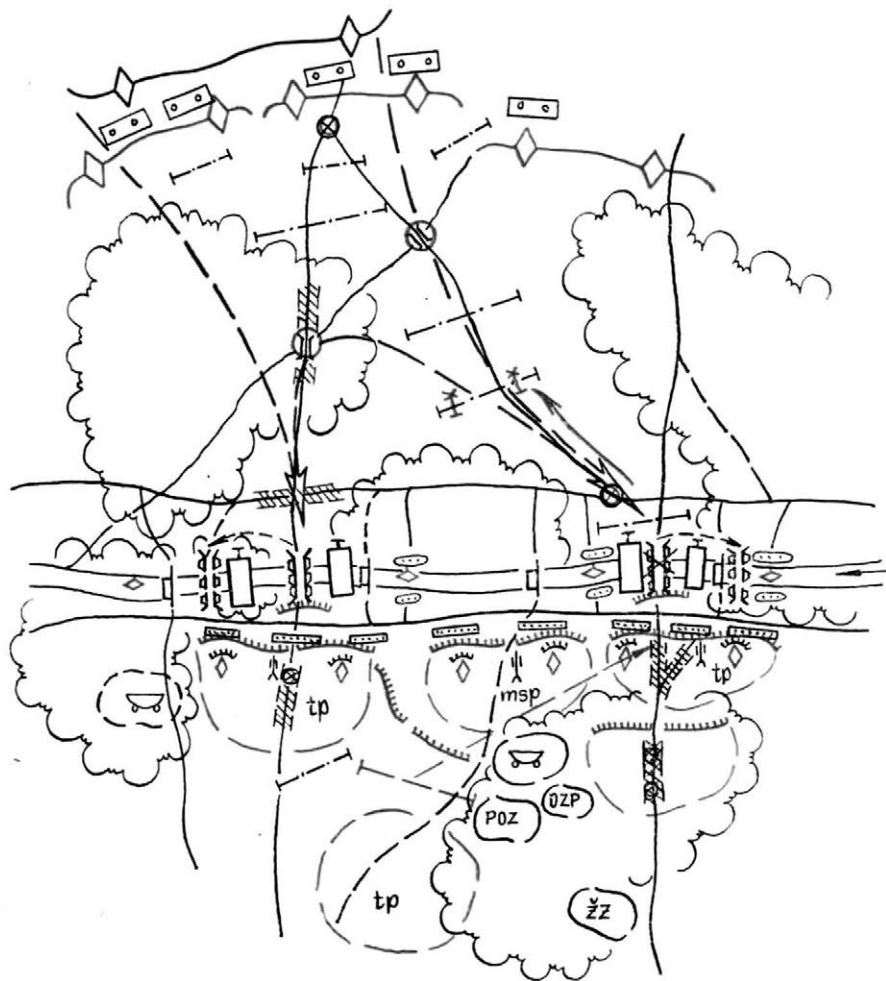
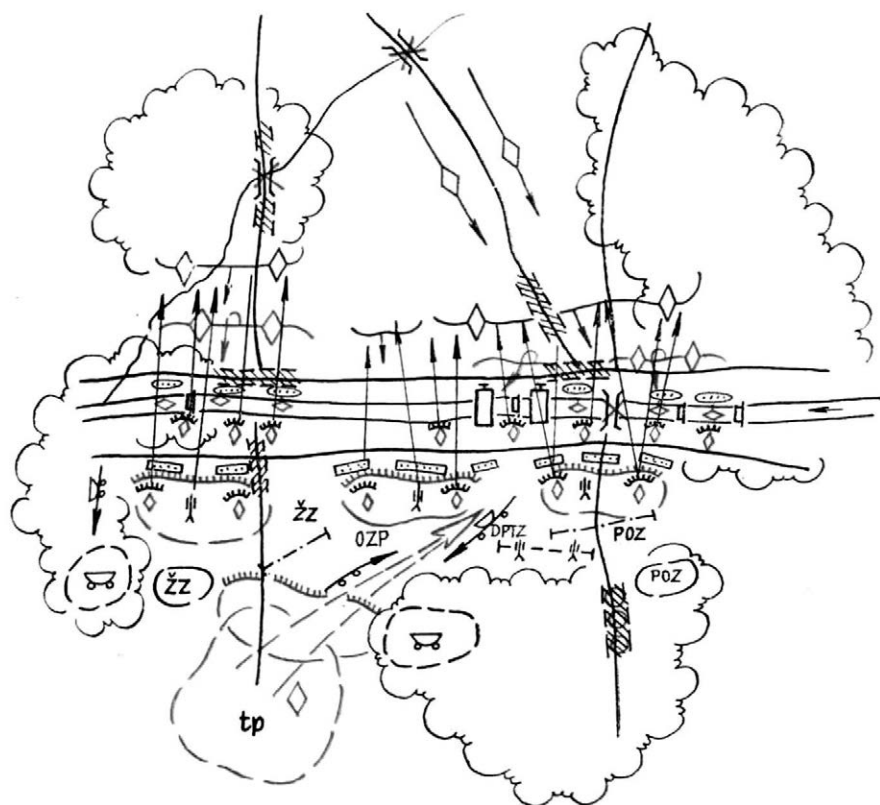

Schéma ženijních opatření zabezpečení odchodu vlastních vojsk přes řeku,
ke ztížení přepravy vojsk protivníka a přípravě obrany na vlastním břehu

Zvláštní pozornost budeme věnovat stálým mostům, které se našim vojskům podařilo obsadit. Tyto připravíme k ničení a určíme funkci, která je oprávněná rozhodnout o jejich zničení. Pečlivě musíme sledovat postup vojsk protivníka i případné vysazování výsadku a při nebezpečí ovládnutí protivníkem, musíme stále mosty zničit.

Je-li na řece proti proudu od prostoru bojové činnosti vodní dílo, je nezbytné zahájit taktickou manipulaci s vodou, aby přeprava vojsk protivníka byla narušena neb dočasně zastavena. Za vhodných podmínek můžeme rušit přepravu vojsk nepříteli i použitím plovoucích min a otravných látek.

Na vlastním břehu učiníme všechna opatření ke konečnému zastavení protiúderu protivníka. Vojska, která v době zahájení protiúderu nepříteli nebyla ještě přepravena na předmostí, zaujmají na vlastním břehu obranu na výhodných obranných čarách v blízkosti řeky a intenzivně ji budují. Pro ostatní vojska divize, která odráží protiúder na předmostí a budou postupně přepravována na vlastní břeh, zahájíme předem nejnnutnější obranná opatření s využitím ženíjní techniky tak, aby je v krátké době po zaujetí obrany mohla dokončit. Důraz položíme na vybudování okopů pro tanky k přímé palbě, protitankové prostředky, velitelská stanoviště a raketové prostředky. Ženíjní jednotky divize i armády musí položit úsilí do zatarasování, zřizování PT minových polí k ochraně zaujatých obranných postavení a silami POZ i ženíjních záloh připravit manévry zátarasů na ohrožených směrech. Na směru plánované protizteče zabezpečit manévry vojsk úkolováním OZP.

Řešení této situace bude věnovat pozornost i velitel armády zejména proto, že úspěšné zastavení protiúderu již na nepřátelském břehu ovlivní bojovou činnost značných sil celé armády.

Proto zpravidla armádní protitankové a ženíjní zálohy budou zasazeny ve prospěch vojsk divize k přehrazení směru hlavního úderu protivníka. Při výhodném zařazení v operační sestavě APTZ a APOZ půjde o použití protitankových řízených střel v součinnosti s manévrem zátarasů při použití vrtulníků.

Povinností štábu armády je zabezpečit svými přepravními prostředky zpětnou přepravu těch armádních záloh, které jsou na nepřátelském břehu nebo součinností dohovorem o vyhrazení času na jejich přepravu po divizních přepravištích. Velitel armády musí mít i dostatečnou zálohu přepravních prostředků a v případě potřeby organizovat přepraviště i ve prospěch vojsk divize. Ženíjní zálohy armády s využitím mechanizačních prostředků se zúčastňují budování obranných čar ve prospěch vojsk, které zaujmají obranu na vlastním břehu.

Jedním z důležitých opatření armád ve prospěch divize je ženíjní materiálně technické zabezpečení bojové činnosti vojsk, zejména včasný přísun minového materiálu a trhavín.

Možné řešení ženíjních opatření k zabezpečení zpětného přechodu viz **schéma 2 a 3.**

Některé zvláštnosti při plnění úkolů ženíjních jednotek

Zásadní zvláštnost činnosti ženíjních jednotek a útvarů tkví zejména v nebyvalé rozmanitosti úkolů ženíjního zabezpečení, které musí plnit současně nebo v úzké časové návaznosti. Prakticky ve stejné době je nezbytné splnit úkoly zatarasování při odrážení protiúderu, opatření ke zvýšení přepravy vojsk protivníka a současně učinit alespoň nezbytná základní opatření k zaujetí obrany na vlastním břehu.

Tato složitá situace vyžaduje racionální dělbu úkolů mezi jednotlivými stupni velení i druhy ženijních jednotek. Bude výhodné, aby se na odražení protiúderu zřizováním zátarasů podílely zejména plukovní ženijní jednotky a POZ divize, v příznivé situaci i POZ armády s A DPTZ. Všechny organické a přidělené pontonové a přepravní jednotky musí se zaměřit na zabezpečení přeprav. Část divizních ženijních jednotek, zejména strojních a případně armádních strojních jednotek, použijeme na přípravu obrany na vlastním břehu. Po splnění úkolů manévru zátarasy na odlehleém břehu musí divizní i armádní POZ být připraveni plnit tento úkol i ve prospěch obrany na vlastním břehu.

Zvláštnosti budou i v neobvyklé vazbě některých úkolů. Např. zatímco při násilném přechodu vodní překážky řeší ženijní jednotky zřizování přepravišť a odzatarasování, při zpětném přechodu vojsk pod tlakem protivníka půjde o práce zatarasovací. Při zabezpečování vlastní zpětné přepravy mnohem výrazněji vystupuje potřeba rychlého a pružného manévru přepravními prostředky a jejich všestranné maskování. Zpětná přeprava bude uskutečňována v podmínkách dočasné vzdušné nadvlády, v některých případech v blízkosti vojsk protivníka, který vede protiúder, což se nutně odrazí ve zvýšených nárocích na morální a psychologickou připravenost ženijních jednotek a vysokou organizovanost jejich činnosti.

Tyto zvláštnosti kladou nebývalé nároky na organizátorskou činnost ženijních náčelníků a velitelů ženijních jednotek a mohou je úspěšně splnit za předpokladu úzké součinnosti se vševojskovými veliteli a za trvalého sledování vývoje bojové činnosti na předmostí.

Závěr

Odražení protiúderu protivníka v boji o předmostí a zpětný přechod vojsk pod tlakem protivníka se současnou přípravou a zaujetím obrany vlastního břehu je vysoce složitá bojová činnost. Situace, ve kterých se řešení těchto problémů může vyskytnout, nejsou ojedinělé a jejich vznik lze očekávat v každé armádní útočné operaci. Jednou ze základních podmínek úspěchu, je mimo jiné, i včasná a promyšlená realizace opatření ženiijního zabezpečení, které má svoje specifické zvláštnosti.